

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Sosial- og familieavdelingen

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036, Dep
0030 Oslo

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	04.10.2013	2013/19479-2 S-BFS	Jan Faller	12.12.2013

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL ENDRINGER I FORSKRIFT OM FOSTERHJEM

Vi viser til brev av 4.10.2013, vedlagt høringsnotat om forslag til endringer i forskrift 18. desember 2003 nr. 1659 om fosterhjem.

Forslaget til endringer i fosterhjemsforskriften kommer som en følge av endringen av barnevernloven (bvl.) § 4-22, som ble vedtatt av Stortinget 13.7. 2013. Formålet med lovendringen er å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom et mer profesjonalisert og tydelig kommunalt forankret tilsynsansvar.

Som departementet skriver i høringsnotatet, skal Fylkesmannen føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av sine plikter etter barnevernloven. Dette innebærer at alle kommuneplikter som følger av fosterhjemsforskriften kan være gjenstand for Fylkesmannens tilsyn. I forslaget til endringer i fosterhjemsforskriften stilles mer konkrete krav til opplæring av de som skal utføre tilsynet, tilsynets innhold, innholdet i tilsynsrapportene og oppfølgingen av tilsynsrapportene. Vi er enige med departementet i at dette vil styrke Fylkesmannens muligheter for å føre et godt tilsyn.

Departementet skrev i høringsnotatet til prop. 106 L at det bør utarbeides egne veiledere med faglige anbefalinger om hva som er et kvalitativt godt tilsyn med barn i fosterhjem. Dette ble gjentatt i proposisjonen, hvor det sies at det *er behov for å utarbeide egne faglige veiledere og anbefalinger for hvordan tilsynsbesøkene bør gjennomføres på en faglig og kvalitativt sett god og forsvarlig måte. (...) Det er viktig at de som skal gjennomføre besøkene, har nødvendig kjennskap til barns rettigheter, forståelse for barn i en utsatt livssituasjon og nødvendig faglig kompetanse i å snakke med barn.*

Etter Fylkesmannens syn er et slikt veiledningsmateriale helt nødvendig dersom en skal oppnå formålet med endringen av barnevernloven § 4-22. Det vil også være viktig for Fylkesmannens tilsyn, ved at retningslinjene vil angi rammene for hva som er et forsvarlig tilsyn med fosterhjem, og dermed for hva som skal til for at det utføres i henhold til lovkravene. Det er derfor av stor betydning at dette materialet blir utarbeidet så raskt som mulig. Etter vårt syn bør det også vurderes om det skal utarbeides maler for tilsynsrapportene.

Endringen av bvl. § 4-22 innebærer at kommunen kan bestemme at tilsynet med barn i fosterhjem kan utføres av andre instanser enn barnverntjenesten. For at Fylkesmannen kan utføre sin plikt til å føre tilsyn med kommunens plikt til å føre tilsyn med fosterhjemmene, må Fylkesmannen ha kjennskap til hvordan kommunene velger å organisere sitt tilsynsarbeid. Dette innebærer at fylkesmennene må orienteres dersom kommunene endrer sin

tilsynsordning. Kommunene må derfor gjøres oppmerksom på at de må informere fylkesmennene hvis de gjør endringer i tilsynsordningen.

Det foreslås et nytt femte ledd i § 9 i forskriften, som omhandler fosterhjemskommunenes ansvar for å kontrollere og kvalitetssikre innholdet i tilsynsrapportene: *Fosterhjemskommunen skal kontrollere at rapporten fra tilsynet gir tilstrekkelig informasjon til at formålet med tilsynet må anses ivaretatt. Hvis rapporten har mangler, skal tilleggsrapport skrives, og om nødvendig må supplerende undersøkelser og vurderinger foretas. Endelig rapport som er godkjent av fosterhjemskommunen skal umiddelbart videresendes til barneverntjenesten i omsorgskommunen.*

I notatets punkt 2.7, under overskriften *Krav til tilsynets innhold*, skriver departementet at *[o]pplysningene fra samtale med barn og unge inngår som en sentral del i vurdering og konklusjon etter tilsynet, sammen med dokumentasjon knyttet til det enkelte barn. Vurderingen av om barnets omsorgssituasjon er forsvarlig, forutsetter også samtaler med fosterforeldre og eventuelt andre som skole/barnehage samt ev. undersøkelse av andre opplysninger.*

Etter Fylkesmannens syn kan det stilles spørsmål ved om den som utfører tilsynet bør ha ansvar for å ha samtaler med andre instanser og ellers undersøke opplysninger som fremkommer gjennom tilsynet. Etter dagens tilsynsordning, skal tilsynsfører ha samtaler med fosterbarnet og fosterforeldrene. Dersom det fremkommer opplysninger som gir grunn til bekymring, er det barneverntjenestens ansvar å følge opp bekymringen og eventuelt innhente ytterligere informasjon. Slik vi forstår forslaget til nytt femte ledd i § 9, vil dette innebære en utvidelse av tilsynspersonens oppgaver og ansvar. Så vidt vi kan se, er ikke dette omtalt eller berørt verken i høringsnotatet til Prop 106 L eller i proposisjonen.

I mange tilfeller vil fosterhjemskommunen og kommunen som har plassert barnet ikke være den samme. Fylkesmannen er bekymret for at forslaget kan skape uklare ansvarsforhold mellom fosterhjemskommunen og omsorgskommunen. Dersom den som utfører tilsynet får informasjon som tyder på at barnet har det vanskelig, bør det ikke være tvil om at det er barneverntjenesten i den kommunen som har plassert barnet som har ansvaret for å foreta de undersøkelser som måtte være nødvendige. Det er etter vårt syn en risiko for at forslaget kan svekke formålet med den nylig vedtatte endringen av bvl. 4-16, som innebærer en presisering og tydeliggjøring av omsorgskommunens oppfølgingsansvar.

Fylkesmannen stiller også spørsmål om hjemmelsgrunnlaget for at ansatte i skoler og andre kommunale eller statlige instanser kan gi informasjon til den som utfører tilsynet.

Vi synes for øvrig at andre setning i § 9 femte ledd er unødvendig komplisert og passivt formulert. Det kan også vurderes om ordlyden *i forhold til* i § 8 sjette ledd siste punktum bør endres.

Med hilsen

Bente Rygg
avdelingsdirektør

Tove Narud
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.